

بررسی تغییرات دمایی متفاوت بر خواص فیزیکی و مکانیکی بتن های سنگین

رضاره‌گذر^۱، محمدعلی نامجویان^۲، موسی تیموری یانسری^۳

۱- دانشیار بخش مهندسی عمران، دانشگاه شهید باهنر کرمان

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران سازه، دانشگاه شهید باهنر کرمان

manamjuyan@yahoo.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران سازه، دانشگاه شهید باهنر کرمان

m.taimoury@eng.uk.ac.ir

چکیده:

دما نقش مهمی را در استفاده از بتن برای بکار گرفتن در ساختمانها استفاده می‌کند. در این مقاله اثرباره اثر دمای زیاد بتن سنگین و تغییر خواص مکانیکی و فیزیکی آن پرداخته شده است. برای آزمایش بر روی بتن های سنگین سه نمونه بتن شامل سنتگانه های باریت، ایلمنیت و سنتگانه های معمولی مورد استفاده قرار گرفته است و آزمایشات کششی و فشاری پس از قرار گرفتن در مجاورت آتش بر روی آنها انجام شد. نتایج نشان می دهد که بتن سنگین بیشترین مقاومت را در مقابل افزایش دما داشته و زمان مواجه با این دما با خواص مکانیکی بتن نسبت دارد و برای خنک کردن آن استفاده از هوا یا کف بسیار مناسبتر از آب است، زیرا در اثر تغییرات ساختاری بتن آب باعث صدمه به خواص بتن خواهد شد.

کلمات کلیدی: بتن سنگین، دما، خواص مکانیکی و فیزیکی، سنتگانه، آزمایشات کششی و فشاری

مقدمه

در سال های اخیر روش های تحلیلی و محاسباتی فراوانی در ارتباط تغییر ساختار بتنی در مواجهه با حرارت ارائه شده است. این تحقیقات را ابتدا دانشمندی به نام (کواست)^۱ آغاز نمود و با بدست اوردن معادله توازنی گرمایی^[۱] توانست اثبات کند که جریان گرمایی توسط جابجایی و تشعشع در سطوح آزاد بتن بوجود می آید.^[۲] در دمای زیاد یا قرار گرفتن در معرض آتش سوزی تصادفی، سطوحی از بتن که با آتش مواجه است به طور چشمگیری تحت تأثیر قرار می گیرد و کشش نهایی، کشش حرارتی، کشش الاستیک لحظه ای و کشش پلاستیکی بتن و بسته به زمان و دمای آتش تغییر کرده و بر آن تقسیم می گردد.^[۴] این از جمله نتایجی بود که آقای کواست در آزمایش های خود توانست آنها را اثبات کند. عکس العمل و ظرفیت تحمل بار بتنی که با آتش مواجه است در طراحی این گونه بتن ها و طرح اختلالات آنها مهترین قسمت از طراحی ساختمان هایی است که درون آنها از اینگونه بتن ها استفاده می شود. استفاده از منعنهای های کششی - فشاری نسبت به دمایر ای مهندس محاسب می تواند کمک شایانی را در پیشبرد طراحی داشته باشد زیرا روش طراحی برای پایه های تحمل بار بر اساس سیستم کلاسیک قدیمی که با استانداردهای مواجه با آتش سازگار است شکل می گیرد و در برخی موارد مثل تولید های ترافیکی بزرگ مراکز مهم هسته ای نقش مهمی را ایفا می کنند.

به طور مثال بتنی که در راکتورهای هسته ای قرار می گیرد بمانع گرمادهنده مواجه است.^[۹]

۱. گرمایی که از هسته های داغ سیستمهای راکتور منتقل می شود.

۲. گرمایی که به طور درونی توسط کاهش نوترونها و اشعه های گاما تولید می شوند.

همانطور که می دانیم تشکیلات کاهش یافته فعالیت های هسته ای نباید اثرات منفی بر روی بتن محافظت بگذارد. آزمایشات مقاومت حرارتی استاندارد در کوره های متفاوت یا یکسان مسکن است با شرایط آزمایش مخصوصی که در کوره های ویژه انجام می پذیرد، باعث نتایج متفاوتی شوند.

هدف از این تحقیق، مطالعه تأثیر حریق ناگهانی یا حرارت زیاد (250 الی 950 درجه) بر روی انواع مختلف بتن (معمولی و بتن های سنگین با سنتگانه های ایلمنیت و باریت) است که اغلب در تاسیسات مهم بعنوان محافظت استفاده می شوند. در ادامه بررسی اثر حفاظت از آتش توسط رنگ کردن و یا استفاده از کف مورد مطالعه قرار گرفته و روش های متفاوت خنک کنندگی حریق در خواص بتن بررسی می شود.

روش آزمایش

سیمان در درجه حرارت محیط و با چگالی $2814 \text{ cm}^3/\text{gr}$ که مقاومت فشاری آن پس از 6 روز به 2100 MPa و پس از 28 روز 3300 MPa رسید.